

PROJEKT IZGRADNJE PODRAVSKE AVTOCESTE MED SLIVNICO IN GRUŠKOVJEM

Boris Stergar

Uvod

AC Slivnica – Gruškovje je z Nacionalnim programom izgradnje AC v RS pridobila status tretje prometne hrbtenice v državi, hkrati pa postaja tudi del prometne poti, ki povezuje srednjo Evropo preko Slovenije s Hrvaško in se preko Srbije in Črne Gore navezuje z enim krakom na Solun, z drugim pa preko Bolgarije na Bospor. Del te trase od Maribora do Ptuja je z ureditvijo razmer na Balkanu še posebej pridobil na pomenu s povečanim tranzitom. Tega je namreč do izgradnje avtoceste prevzemala gl. c. I. reda G1-1, ki pa glede na svoj potek skozi naselja ter neugodne horizontalne in vertikalne elemente ni zagotavljala primerne standarda in prometne varnosti udeležencem v prometu. Ob tem so se izrazito slabšali življenjski pogoji ob tej cesti.

Celotni odsek avtoceste A4 je bil v fazi projektiranja in kasneje gradne razdeljen na dva odseka, prvi od Slivnice do Dražencev in drugi od Dražencev do Gruškovja oziroma meje z Republiko Hrvaško.

Odsek Slivnica – Draženci

Po kategorizaciji Banke cestnih podatkov je bil ta gradbeni pododsek Slivnica – Draženci razdeljen na dva prometna odseka:

- odsek 0091 : razcep »Slivnica« - priključek »Hajdina« v dolžini 14,85 km in
- odsek 0092: priključek »Hajdina« - razcep »Draženci« v dolžini 5,0 km.

Oznake razcepov in priključkov znotraj omenjenih odsekov :

- 0168 A4 razcep SLIVNICA
- 0489 A4 priključek Letališče Maribor
- 0490 A4 priključek Marjeta
- 0491 A4 priključek Zlatoličje
- 1704 A4 počivališče Dravsko polje
- 0492 A4 priključek Hajdina
- 0493 A4 razcep Draženci

Trasa se prične v razcepu Slivnica, ki je bil delno zgrajen že v fazi gradnje avtoceste A1 Pesnica – Slivnica, ko je bilo načrtovano, da se bo podravska avtocesta A4 priključevala pri Framu z razcepom Fram. Kasneje je bil njen začetek prestavljen v razcep Slivnica, kjer se je ugotovilo, da ga je možno razširiti z dodatnimi kraki brez večjih rušitev prvotno zgrajenega.

Slika 1: Gradnja razširitve razcepa Slivnica in priključka Letališče

Trasa poteka po t.i. Dravskem polju, ki je izrazito ravninski, saj je razlika višin od Slivnice do Hajdine na razdalji ca 18 km le 40 m in je tako povprečni padec le 0,22 % . Trasa v skupni dolžini 19,850 km poteka v celoti po ravnini dravskega polja, kjer prevladujejo kmetijske obdelovalne površine. Na posamezni odsekih se približa naseljem, ki so bolj strnjena ob obstoječih prometnicah in njihovih križanjih. Bližnji kraji ob trasi so: Hotinja vas, Dravski dvor, Trniče, Prepolje, Kungota in Hajdina. Trasa dvakrat prečka železniško progo, progo Ljubljana – Šentilj pri Slivnici, in progo Pragersko – Ptuj pri Hajdini. V začetnem delu poteka trasa južno od letališča Maribor, v območju Prepolj pa se približa kanalu HE Zlatoličje.

Slika 2: Gradnja avtoceste pri Dražencih z viaduktom preko železnice Pragersko – Ptuj

Posebno pozornost pri projektiranju in seveda kasneje pri gradnji je bilo treba posvetiti odvodnjavanju avtoceste. Ker gre za dobro prepusten aluvialni vodonosnik vzdolž trase skorajda ne zasledimo površinskih odvodnikov v katere bi bilo moč odvajati padavinsko vodo s cest. Kot najbolj optimalna tehnična rešitev se je ponudilo ponikanje padavinske vode. Ker pa je Dravsko polje v predelu, kjer poteka trasa v celoti zavarovano z vodovarstvenimi območji je ponikanje padavinskih voda s cest omejeno.

Slika 3: Gradnja priključka Marjeta

Glede na dispozicijo onesnaženih vod iz AC je bil celoten obravnavan odsek AC razdeljen na tri odseke ali območja:

1. območje: Razcep Slivnica
2. območje: Dravsko polje
3. območje: Ptujsko polje

Onesnažene vode prvega območja se odvajajo v čiščenje v objekte za čiščenje onesnaženih vod za AC, zgrajenih že v prvi fazi gradnje razcepa Slivnica. Onesnažene vode z drugega območja se preko čistilnega objekta odvodnjavajo v odvodni energetski kanal HE Zlatoličje. Onesnažene vode tretjega območja pa po ustreznem predhodnem čiščenju delno ponikajo, visoke vode pa se razbremenjujejo po odvodniku Draženci v reko Polskavo.

Normalni prečni prerez avtoceste je:

vozni pas	2 x 3.75	= 7.50 m
prehitevalni pas	2 x 3.75	= 7.50 m
robni pas ob preh. pasu	2 x 0.50	= 1.00 m
odstavni pas	2 x 2.50	= 5.00 m
ločilni pas	2 x 1.60	= 3.20 m
bankina	2 x 1.00	= 2.00 m
SKUPAJ		= 26.20 m

Na tem odseku je bila zgrajena vrsta premostitvenih objektov:

- 23 nadvozov,
- 1 viadukt,
- 5 mostov,
- 5 podvozov,
- 3 podhodi za živali.

Zgrajena je bila čelna cestninska postaja »Prepolje«, ki pa je od otvoritve dalje obratovala samo za tovorni promet, za osebni pa je bil že pred tem uveden vinjetni sistem, zato kabine za cestninjenje osebnih vozil niso bile nikoli postavljene.

Zgrajeni so bili bencinski servis »Slivnica«, obojestransko počivališče »Dravsko polje« z bencinskim servisom, ob priključku Hajdina pa avtocesta baza.

Poleg 19,850 km avtoceste je bilo zgrajeno 43,721 km deviacij kategoriziranih in nekategoriziranih cest, 4 izven nivojski priključki, 2 razcepa, ob avtocesti 4,2 km protihrupnih zidov, regulacije vodotokov, objekti za zadrževanje in čiščenje odpadnih voda in seveda vsi možni komunalni in energetske vodi.

Odsek se je zaključil z razcepom Draženci, kjer se priključuje južna obvoznica Ptuj, ki vodi na Puhov most. Gradnja tega odseka se je začela leta 2007, prometu pa je bil predan leta 2009.

Slika 4: Končna oblika razcepa Slivnica in priključka Letališče

Odsek Draženci – Gruškovje

Slika 5: Položitev temeljnega kamna na odseku Draženci - Gruškovje

Tudi ta odsek je bil v času gradnje razdeljen na dve etapi in sicer:

- I. etapa : od km 0+000 do km 7+260
- II. etapa : od km 7+260 do km 13+020

Ta odsek je večinoma potekal po trasi obstoječe glavne ceste G1-9, ki se je s tem v celoti ukinila. V sklopu investicije je bila zato istočasno zgrajena vzporedna regionalna cesta R2-454 v dolžini 13,9 km, ki povezuje naselja ob trasi in dostope do okoliških zemljišč.

Slika 6: Gradnja odseka Draženci – Gruškovje

Regionalna cesta je povezana z avtocesto z naslednjimi priključki:

- 0193 A4 priključek Lancova vas
- 0433 A4 priključek Podlehnik
- 0194 A4 priključek Zakl

Normalni prečni prerez je enak kot na prejšnjem odseku.

Trasa poteka najprej po Dravskem polju, ki je izrazito ravninski teren, po prečkanju vodotoka Polskava pa preide v gričevnato območje Haloz. Naseljena območja so večinoma situirana ob obstoječih cestah. Ob nekdanji glavni cesti G1-9 so to naselja Lancova vas, Tržec in Podlehnik, ob regionalni cesti R3 in lokalni cesti pa še naselja Kozminci in Zg. Gruškovje.

Na tem odseku so bili zgrajeni naslednji premostitveni objekti:

- 7 nadvozov,
- 3 podvozi,
- 2 podhoda,
- 9 avtocestnih mostov,
- 15 mostov na ostali cestni mreži,
- 1 predor Log dolžine 105 m,
- 28 opornih in 3 podporne konstrukcije,
- 23 prepustov pravokotnih prerezov in 44 okroglih prepustov.

Slika 7: Strokovna ekskurzija članov društva DCM na gradbišče predora Log

Zgrajena sta bila platoja za oskrbno postajo »Podlehnik« s počivališčem in bencinskim servisom na lokaciji nekdanjega počivališča in motela Podlehnik. Izvedene so bile regulacije oziroma ureditve vodotokov, od manjših neimenovanih do večjih, kot so reka Dravinja in potoka Polskava in Rogatnica ter 11 objektov za čiščenje odpadne vode z vozišča.

Poleg 13,02 km avtoceste in že omenjene deviacije R2-454 v dolžini 13,9 km je bilo zgrajeno še 13,088 km deviacij kategoriziranih in nekategoriziranih cest, 3 izven nivojski priključki, 5,8 km protihrupnih ograj in vsi možni komunalni in energetske vodi.

Gradnja tega odseka se je začela leta 2015, prometu pa je bil predan leta 2018.

Slika 8: Slovesnost ob preboju predora Log

Odsek MMP Gruškovje

Prejšnji odsek se je zaključil na začetku platoja mejnega prehoda Gruškovje, ki je bil zgrajen in predan prometu leta 2004 tik pred vstopom republike Slovenije v EU. Financirali sta ga Ministrstvo za javno upravo in DARS.

MMP Gruškovje sestavljajo tri ploščadi:

- Ploščad za pretok potnikov – vstop in izstop iz države
- Ploščad za blagovni promet – izstop iz države
- Ploščad za blagovni promet – vstop v državo

Poleg teh platojev je bila za prehajanje tovornega prometa zgrajena posebna »kamionska cesta«, tako na izstopu kot na vstopu v državo. Skupna širina platoja na območju MMP je 51,5 m

Ko je bil leta 2004 MMP Gruškovje zgrajen, se je s slovenske strani nanj navezovala glavna cesta GI-9, avtocesta v dolžini 486 m z navezavo na hrvaško avtocesto Krapina – Macelj pa je bila zgrajena kasneje, v letu 2009, vendar je do izgradnje avtoceste na odseku Draženci – Gruškovje imela funkcijo glavne ceste.

Normalni prečni prerez tega odseka je 27,50 m:

vozni pas	2 x 3.50	= 7.00 m
prehitevalni pas	2 x 3.50	= 7.00 m
robni pas ob preh. pasu	2 x 0.50	= 1.00 m
čakalni pas	2 x 3.25	= 6.50 m
ločilni pas	2 x 1.50	= 3.00 m
bankina	2 x 1.50	= 3.0 0 m

Gradnja tega odseka je zahtevala deviacijo glavne ceste v dolžini 233 m ter deviacije nekategoriziranih cest v dolžini 480 m.

Viri in literatura:

- 1) PGD za Sklop A (JV BPI d.o.o & Lineal d.o.o. & DP d.o.o., št. Proj. 605-A), maj 2006
- 2) PGD za Sklop B (JV BPI d.o.o & Lineal d.o.o. & DP d.o.o., št. Proj. 605-B), maj 2006
- 3) PGD za Sklop C (JV BPI d.o.o & PNG d.o.o., št. Proj. 605-C), maj 2006
- 4) Zgodovina gradnje/A4 Slivnica – Draženci – Gruškovje, DARS d.d.
- 5) Fotodokumentacija iz arhiva: Aleš Rudl, Matjaž Tominc, Aljoša Sevčnikar, BPI d.o.o.